

A NYUGDÍJBA VONULÁS TÖRVÉNYI RENDELKEZÉSEI

Dr. Harsányi József

Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfelszolgálati Iroda

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális és Családügyért Felelős Államtitkárság
Központi Ügyfelszolgálati Iroda**

Felelős kiadó: Dr. Veres Gábor

A Minisztérium postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

Az Ügyfelszolgálati Iroda elérhetőségei:
Címe: Budapest, V. Szalay u. 10-14.
[www.kormany.hu/hu/emberi_eroforrasok_miniszteriuma
www.emmiugyfelszolglat.gov.hu](http://www.kormany.hu/hu/emberi_eroforrasok_miniszteriuma/www.emmiugyfelszolglat.gov.hu)

Tájékoztató

a nyugdíjrendszerről

Személyes ügyfél fogadás
Hétfő-kedd-csütörtök-péntek 9-12 óráig
Szerda: 9-12 óráig 13-18 óráig
<http://nyugdij.kormany.hu>

Idős- és családügyben információkat talál a <http://nyugdij.kormany.hu> és a
<http://csaladitudoakozo.kormany.hu> honlapokon.
Ha további kérdése van, ezeket felteheti az ugyfelszolglat@emmi.gov.hu,
nyugdij@emmi.gov.hu e-mail címeken vagy a 795-3168-as telefonszámon.

2014

TARTALOMJEGYZÉK

A nyugdíjrendszer rövid bemutatása	3.
Társadalombiztosítási nyugdíjszolgáltatások	5.
I. Saját jogú ellátások	
1. Öregsgégi nyugdíj	5.
2. A nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíja	5.
3. A saját jogú nyugdíjak megallapításával kapcsolatos szabályok	7.
4. A szolgáltatói nyugdíj	9.
5. Az öregsgégi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása, az öregsgégi nyugdíj összege	10.
6. Nyugdíj mellett munkavégzés szabálya	13.
7. Korkedvezmény	15.
II. Hozzájárulások	
1. Özvegyi nyugdíj	17.
1.1 Ideiglenes özvegyi nyugdíj	20.
1.2 Özvegyi nyugdíj	20.
2. Árvaeltársaság	22.
3. Szülői nyugdíj	22.
4. Baleseti hozzájárulás	25.
5. Özvegyi járadék	29.
III. A nyugellátások iránti igény érvényesítése	
IV. Nyugellátások folyósítása	
V. Jelentések	
VI. Nyugdíjrendszer, nyugdíjpénz	
VII. Mérlegnyossági, kivételes nyugellátás, kivételes nyugdíjemelés	
1. Kivételes nyugellátás megallapítása	41.
2. Kivételes nyugdíjemelés	42.
3. Egyeszeri segély	43.
VIII. A nyugdiasok és a korhatár előtti ellátásban részesülők adó- és járulékfizetési kötelezettsége	
IX. Nemzetközi nyugdíjügyek	
X. Korhatár előtti nyugdíjak és korhatár előtti ellátások	
1. Korhatár előtti ellátások és szolgáltatási járandság	54.
Intézmények	56.

Az állami nyugdíjrendszer célja, hogy az időskor, illetve közeli hozzájáruló halála esetén a jövedelmbiztonságot megalapozza.

Az állami nyugdíjrendszerben az ellátásra való jogosultság nyugdíjjárálelk fizetésen alapul.

Az állam garantálja a nyugdíjak kifizetését, valamint biztosítja a nyugellátások reálértékének megőrzését.

A tarsadalombiztosítási nyugellátások kifizetésének fedezetét a

Nyugdíjbiztosítási Alap biztosítja.

A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételéit a természetes személyek által befizetett nyugdíjjárálekok, a fogalkoztatottak által e célra fizetett közterhek, a központi költségvetésből biztosított források és a törvényben meghatározott egyéb bevételek képezik.

A nyugellátások emelkedésének mértéke 2014. január 1 napjától 2,4 százalék. (494/2013.(XII.23.) Korm. rendelet alapján)

Az időskori jövedelmbiztonság megerősítésében viselt egynyi felelősség és az öngondoskodás érvényre juttatása érdekében a tagok önkéntes részvételével – törvényben meghatározott feltételek szerint – kiengesztíti nyugdíjintézmények működhetnek.

2014. január 2014. január
Közponni Ügyfélszolgálati Irda

A NYUGDÍJRENDSZER RÖVID BEMUTATÁSA

- egészségpénztár, mely egészségvédelmi programok szervezését és finanszírozását, valamint egészségügyi szolgáltatások vásárlását, továbbá pénzbeli ellátások nyújtását teszi lehetővé.

A nyugdíjbiztosítás rendszerének átfogó reformjára utoljára 1997-ben került sor. A reform következetben kialakult a nyugdíjrendszer ún. hárompilléres modellje, amelyben az első pillért, a felosztó-kirovó elven működő társadalombiztosítási nyugdíjrendszeret (1997. évi LXXXII. törvény (*Tör.*) és a végrehajtására kiadott 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet (*KmR.*)), kiegészítette a tőkefedezeti elven működő, ugrancsak kötelező magán-nyugdíjpénztári rendszer (1997. évi LXXXII. törvény) illetve az önkéntes nyugdíjpénztárok rendszere (1993. évi XCVI. törvény), mely később kiegészült a negyedik pillérként emlegettett, szintén önkéntes, nyugdíj-előtakarékossági számlákkal (2005. évi CLVI. törvény).

Az első pillérnek nevezett kötelező nyugdíjbiztosítás, **felosztó-kirovó elven** működik. Ebben az időskori ellátások a társadalmi szintű szolidaritáson alapultnak, amelyben az aktív korosztályok mindenkorai járulék-befizetési teremtik meg a nyugdíjak fedezetét. A rendszerbe befolyó pénzit azonnal felosztják azok között a nyugdíjasok között, akik jogosultságukat aktív korukban a korábbi járulékfizetésekkel teremtették meg.

Az Országgyűlés által elfogadott 2010. évi C. és CL törvények nyomán jelentősen átalakult a **magán-nyugdíjpénztári rendszer**, és a **Nyugdíjreform és Adóirányelvükbenő Alapjáról, és a szabadd. nyugdíjpénztár-vállalás lebonyolításával összhangban egész törvénymódosításáról** (szól. 2010. évi CLIV. törvény, egy új, jogi személysgéggel rendelkező pénzügyi alapot hozott létre. Az intézkedések eredményeképpen a magán-nyugdíjpénztárok tagságának túlnyomó hányada átlépett a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe, ezzel gyakorlatilag megszűnt a nyugdíjrendszer 2. pillére.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer kiegészítésére továbbra is alapvetően változatlan feltételekkel működnek az **önkéntes nyugdíjpénztárt** kiegészítő szolgáltatást nyújthat.

- **nyugdíjpénztár**, amely meghatározott feltétek mellett - nyugdíj- szolgáltatást nyújthat
- **önsegélyező pénztár**, amely a munkanélküliek, keresőképtelenek segélyezését végezi, valamint kiegészítő, szociális, gyógyser- és gyógyászati segédesszék-, illetve hátramaradott támogatást nyújt,

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGDÍJSZOLGÁLTATÁSOK

Ki kaphat öregségi résznyugdíjat?

A jogosultsági feltételekkel rendelkező személy, ha legalább 15 év szolgálati időt szerzett.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében az alábbi

Miért vált indokoltá a nyugdíjkorhatár emelése?

A nyugdíjrendszer hosszabb távú fenntarthatóságának egyik legfontosabb eszköze, hogy legalább a várható élettartam emelkedésével arányosan emelkedjen a nyugdíjkorhatár is.

Saját jogú nyugellátások:

- az öregségi nyugdíj (ide értve a nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíját),
 - a külön jogszabály alapján járó rehabilitációs járadék (az ellátás megállapítására 2012. január 1-jétől nincs lehetőség, de az ellátást a határozatban megjelölt időpontig tovább folytatják).

hozzájárásról nyugellátások:

- az özvegyi nyugdíj,
- az árvaellátsás,
- a szülői nyugdíj,
- a baleseti hozzájárásról nyugellátások,
- az özvegyi járadék.

I. SAJÁT JOGÚ ELLÁTÁSOK

- Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek öregségi nyugdíja
- A nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíja

1. Öregségi nyugdíj

Öregségi nyugdíja jogosultságot több feltétel egyszerre teljesítésére esetén lehet szerezni, ezek:

- az előírt nyugdíjkorhatár betöltése,
- az előírt minimális szolgáltatási idő megszerzése, és
- a fennálló biztosítási jogviszony megszüntetése.

Ki jogosult öregségi teljes nyugdíjra?

A fent felsorolt jogosultsági feltételekkel rendelkező személy, ha legalább 20 év szolgálati időt szerzett.

A nyugdíjkorhatár fokozatos emelése

A korhatáremelés születési évjáratonként 6 hónapos fokozatos emeléssel valósul meg:

Születési év	Életkor 2014-ben	Öregségi nyugdíjkorhatár	Öregségi nyugdíjra jogosultság időpontja
1952	62	62,5	2014. II. félév
1953	61	63	2015. I. félév
1954	60	63,5	2015. II. félév
1955	59	64	2016
1956	58	64,5	2017. I. félév
1957	57	65	2018. II. félév

A kothatár-emelés hatása az özvegyi nyugdíjasokra (1.) és a prémiumévek programban (Pép.) részletevőkre (2.)

1. Az özvegyi nyugdíj felélédése során az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt a jogosító halálakor hatályos jogszabályok alapján kell megállapítani. Ha tehát az özvegyet időközben érinti is a korhatár-emelés, az özvegyi nyugdíj felélédése szempontjából továbbra is azt a korhatárt kell figyelembe venni, amely a jogosítási jogviszony megszüntetése.

2. Azon személyek esetén, akiket a korhatáremelés vagy a Pép. szisztemázás úgy érint, hogy a Pép. szisztemázás lejáratra öregségi nyugdíj megszűnésére vezet, az öregségi nyugdíj korhatár-emelésre nem vonatkozik.

korábban bekövetkezne, mint a jogszabály-módosítások következtében elérhető öregségi nyugdíjkorhatáruk, munkavégzésre irányuló jogviszonyuk megszűnése időpontjának – a korábbi megállapodástól eltérően – az öregségi nyugdíjra jogosultságuk megszerzésének időpontját kell tekinteni (tehát a szerződése automatikusan meghosszabbodik).

Ez a rendelkezés nem zártja ki, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszony ezen időpont előtt valamely, a Pépty.-ben szabályozott okból megszűnjön.

2. A nők 40 évi jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíja

Ki jogosult a 40 éves kedvezményes nyugdíj igénybevételere?

Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik, és

- azon a napon, amelytől a nyugdíjat megállapítják, biztosítási jogviszonyban nem áll.

Mely esetben nem állapítható meg a kedvezményes nyugellátás?

A 40 éves kedvezményes nyugdíj nem állapítható meg, ha a keresső tevékenységgel szerzett szolgálati idő nem éri el a 32 évet, olyan nő esetén pedig, akinek a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbé fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, a 30 évet.

Mi számít jogosultsági időnek?

Jogosultsági időnek minősül

- a keresső tevékenységgel járó biztosítási vagy azza egy tekintet alá eső jogviszonyal, valamint a tethességi-gyermekekgyi segélyben,
- gyermekgondozási díjban,
- gyermekgondozási segélyben,
- gyermeknevelési támogatásban és a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbé fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

A jogosultsági idő - ha a jogosult a saját háztartásában 5 gyermeket nevelt - 1 ével, minden további gyermek esetén további 1-1 ével, de összesen legfeljebb 7 ével csökken.

Kit tekintünk saját háztartásban nevelt gyermeknek a jogosultsági idő kiszámítása során?

Saját háztartásban nevelt gyermeknek azt a vét szerinti vagy örökbé fogadott gyermeket kell tekinteni, aki a jogosulttal életvitelszerűen együtt él és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakra került ki, vagy személyére tekintettel családi pótléket folyósítottak.

Milyen időszakot tekintünk keresőtevékenységgel járó, vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett jogosultsági időnek?

A fentiek alkalmazása során, keresső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett jogosultsági időnek

- a) az 1997. december 31-ét követően az 1997. évi LXXX. törvény. 5. § (1) bekezdés a), b) és e)-i) pontjában, valamint (2)-(3) bekezdésében meghatározott jogviszonnyban töltött idő (pl. munkaviszony, közösségi szolgáltatás, közalkalmazotti jogviszony);
- b) az 1998. január 1-jét megelőzően a 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet 12. §-ában felsorolt jogviszonnyokban töltött időtartamok minősünnek (Ilyenek például a kisiparosként, a magánkereskedőként, a gazdasági munkaközösséggel tagjaként, az ipari és szolgáltató szakszövetségi szövetségek tagjaként, a kisszövetséket tagjaként, a külföldi munkavállalóként, az ügyvéd, illetőleg a jogtanácsosi munkaközösséggel tagjaként szerzett szolgálati idők.).

A felsorolt jogviszonnyokon kívül jogosultsági időnek minősül:

- a premiumévek programban való részvétel időtartama függetlenül attól, hogy a résznevőt munkavégzésre kötelezték vagy sem,
- az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás ideje, vagyis az ezen időszakban végzett alkalmi munkavállalói napok,
- az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény hatálya alá tartozó munkavégzés időtartama,
- a gyermekgondozási segély folyósítása alatt - a vonatközösségi szolgálatban engedélyezett - munkavégzés időtartama (figyelemmel arra, hogy ilyen esetben a gyerekmunkavégzéssel azonos időtartamra eső folyósítási idejét „gyermekneveléssel töltött időként” a szolgáltató idő kétszeres számításának tilalma miatt nem lehet beszámítani),
- a műsziggazdasági termelőszövetkezeteti tagként egyébként szolgálati időnek minősülő időtartam azaz, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tag esetén kizárolag a tagság időtartama minősül jogosultsági időnek, az első belépés teljes napjári éve nem,
- a szakközmunkástanuló, a szakközépiskolai tanuló kötelező nyári gyakorlata, amennyiben arra bejelentési adat található, ideértve természetesen az egyéb

tanulmányokat folytató személy nyári szünetben történő munkavégzésének időtartamát is,

- a korkedvezményre jogosító munkavégzés időtartama az öregségi nyugdíjigósultságra vonatkozó általános szabályok szerint,
- a Tny. 39. §-ának hatálya alá tartozó időtartam az arányos szolgáltati idő számítás alkalmazása nélküli.

Mely időtartamot nem lehet jogosultsági időként figyelembe venni?

- Jogosultsági időként nem vehető figyelembe
- a munkanélküli ellátás folyósításának időtartama,
 - az egyébként szolgáltati időként elismерhető tanulmányi idő,
 - a passzív, vagyis a biztosítási jogviszony megszűnését követően folyósított tárppénz időtartama,
 - az 1998. január 1-jét megelőzően - nem gyermekgondozás vagy gyermekápolás miatt igénybevett - fizetés nélküli szabadság szolgáltati időnek minősülő első 30 napja,
 - 18. életévét betöltött tartósan beteg közeli hozzá tartozó gondozása miatt folyósított ápolási díj időtartamát.

Hogyan számítják ki a 40 éves kedvezményes nyugdíj összegét?

A kedvezményre jogosultak nyugdíjának összegét az általános szabályok szerint számítják ki, részükre csökkentés nélküli öregségi nyugdíjat állapítanak meg.

A nők 40 éves kedvezményes öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt tilmenően van-e mód az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugdíjat igénybe venni?

2012. január elsejétől a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megrázítatáséről, a korhatár előtti ellátárról és a szolgáltati járandságról rövid 2011. évi CLXVII. törvény rendelkezései nyomán a nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugellátás megállapítására nincs lehetőség.

Az előrehozott öregségi nyugdíja korábban jogot szerzett személyek a jogosultságukat bármikor érvényesíthetik.

3. A saját jogú nyugdíjak megállapításával kapcsolatos szabályok

Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj összege az elismert szolgáltati időtől és az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegétől függ.

3.1 A szolgáltati idő

Milyen időtartamokat tekintünk szolgáltati időnek?

Azokat az időszakokat (pl. munkaviszony tartama, egyéni vagy társas vállalkozási folytatása), amely alatt a biztosított (foglalkoztatott magánszemély, egyéni vagy társas vállalkozó, östermelő) nyugdíjjárdék fizetésére kötelezett volt, illeréve megállapodás alapján nyugdíjjárdéköt fizetett.

Mely jogosultsági időtartamot nem lehet jogosultsági időként figyelembe venni?

A tarsadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény tételesen meghatározza azokat, az időtartamokat, melyek nyugdíjszerző szolgáltati időként figyelembe vehetők.

Részletesen meghatározza továbbá azokat az időszakokat, melyek a nyugellátás megalapítása szempontjából szolgáltati időként nem vehetők figyelembe.

Mit jelent a szolgáltati idő kapcsán a szerzett jog továbbvitel?

A szolgáltati idő szabályai 1998. január 1-jétől változnak, de a biztosítással járó jogviszony 1998. január 1. napiát megelőző időtartamát továbbra is az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján kell figyelembe venni.

Hogyan kell a szolgáltati időt számításba venni?

A szolgáltati idő napjai szerinti számításba venni és 365 napfári napot kell egy évre tekinteni. Ugyanazt az időtartamot csak egyszer lehet számításba venni.

Mikor csökkenik arányosan a szolgáltati időt?

A 2003. december 31-éig hatályos szabály szerint, az 1996. december 31-ét követő időszakkban, ha a biztosított – nyugdíjjárálelk alapjául szolgáló – keretese a minimálbérnél kevesebb volt, akkor olyan arányban csökkent a szolgáltati idő, ahogy a kerest aránytól a minimálbérhez. Ha pl. a kerest a minimálbér fele volt, akkor 1 napi keresttel felnapi szolgáltati idő volt szerezhető.

2004. január 1-jétől az arányos szolgáltatási-számítást csak a nyugdíj összegenek kiszámításánál kell alkalmazni, a nyugdíjra való jogosultság megállapításánál már nem. Ez kedvező változás, különösen a részmunkaidőben foglalkoztatottak részére, ugyanis nyugdíj jogosultság szerezhető 20 évi biztosítási jogviszonytal akkor is, ha az – akár teljes mértékben – részmunkaidős foglakoztatás volt és csak pl. a minimálbér felé után történt járulékfizetés.

Továbbra sincs arányos szolgálati idő csökkentés a Munka Törvénykönyve alapján teljes munkaidőben foglalkoztatottaknál, illetve azoknál a személyeknél, ahol a munkakörre irányadó meghatározott munkaidőben történik a foglalkoztatás (pl. az egészségre ártalmas munkakörülmény miatt csökkentett idejű foglalkoztatás az előírás).

A felsőfokú tanulmányok elismertetők-e szolgálati időnek?

Szolgálati időként kell figyelembe venni az öregsgégi nyugdíjra jogosultság szempontjából - az 1998. január 1-je előtt a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott – legfeljebb azonban a képesítés megszerzéséhez a tanulmányok folytatása idején szükséges – tanulmányok idejét.

Az 1997. december 31-e utáni időszakban a nappali tagozaton folytatott tanulmányi idők beszámítására akkor kerülhet sor, ha az ellátást igénylő a járulék megfizetésére, vagy a tanulmányok alatt vagy a nyugdíjjigény beadásáig megállapodást köt és a fizetéskor érvényes minimálbér alapulvételével a számított nyugdíjbiztosítási egyéni és munkáltatói járuléket megfizeti.

A felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok címén a tanulmányi időszak (tanulmányi év, tanulmányi félév) kezdetét magában foglaló hónap első napjától a végét magában foglaló hónap utolsó napjáig eltek idő számít szolgálati időnek.

Szolgálati időként kell figyelembe venni a két egymást követő tanulmányi időszak közötti tanulmányi szünet idejét is.

Több képesítés megszerzésére irányuló tanulmányok folytatása eseten legfeljebb az egyik képesítés megszerzéséhez szükséges idő vehető figyelembe.

Szolgálati időnek minősül-e a szakmunkástanuló idő és a szakközépiskolai tanulmányok ideje?

Annak vizsgálatákor, hogy valamely jogviszony a szolgálati idő számításakor figyelembe vehető-e, abból kell kiindulni, hogy az adott jogviszony biztosítási kötelezettséggel járt-e, továbbá ennek alapján történt-e járulékfizetés.

A szakmunkástanulóknak kötelezően járó összöndj után a foglalkoztatójuk járulékfizetésre volt kötelezett, sőt a tanulók a tanulmányai utolsó évében már általában szakmunkás bér kapott, amely után szintén járuléket kellett fizetni, ez alapozta meg biztosításukat, szolgálati idejüket.

A szakképzésről szóló jogszabály változása következetében a korábbi szakmunkáskepző intézet és szakmunkástanuló elnevezés is megváltozott. Az oktatás általában szakképző iskolákban folyik. A szakképzési törvény a gyakorlati oktatást nyújtó foglalkoztató és a tanuló között szerződési kötelezettséget ír elő. E szerződésben kell meghatározni a tanuló részére járó díj összegét, amely a minimálbér 20 %-ánál kevesebb nem lehet, s ennek

alapján kell a foglalkoztatónak járuléket fizetnie. E járulékfizetés alapozza meg

az ō esetükben a tanulóiidő beszámítását a szolgálati időbe.

- A társadalombiztosítárról szóló 1975. évi II. törvény szerint a szakmunkástanuló biztosítottnak minősült.

- 1995. április 1-jétől a szakmunkástanuló akkor volt biztosított, ha munkabér után a foglalkoztató és a tanuló fizette meg a járuléket az általános szabályok szerint.

- Az 1996. január 1-jétől hatályos előírás szerint a szakmunkástanulóra, ha összöndjben (munkabérben) részesül, továbbá a tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulókra terjed ki a biztosítás. A szakmunkástanulók után az előző beközös szerint, a szakképző iskolai tanulók esetében a foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetésre.

- 1997-től a tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulókra terjed ki a biztosítás. A foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetéstre.

A gyermeknevelési ellátások igénybevétele mikor ismethető el szolgálati időnek?

- A gyermekgondozási segély folyósításának ideje 1998. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, ezt követően azonban csak akkor, ha az előírt nyugdíjjáratot megfizettek.

- A gyermekgondozási díj folyósításának ideje 2000. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, de 2000. január 1-je után csak akkor ismertető el szolgálati időnek, ha az előírt nyugdíjjáratot megfizettek.

- A gyermeknevelési támogatás és az ápolási díj is csak az előírt nyugdíjjáratot megfizető időnek.

A hosszú szolgálati idő elismere

A hosszú szolgálati idővel rendelkezők teljesítményének magasabb fokú elismertető biztosítja, hogy 2008. január elsejétől 40 év szolgálati idő felett minden további szolgálati év áz addigi 1,5 % helyett 2,0 %-os többletet biztosít az ún. nyugdíjskálan. Vagyis még előtte pl. 42 év esetén a megállapított nyugdíj, 83 %-a volt a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetnek, addig 2008. január elsejétől ez a mérték 84 %. Ez az érintettségek (kb. évi 20-25 ezer fő) 1%-os nyugdíjnövelést jelent.

Hogyan szerezhető szolgáltati idő megállapodás útján?

A nyugellátorról összegét jelentősen befolyásolja a megszerzett szolgáltati idő hossza, sőt bizonyos idő megszerzése feltétele a jogosultsagnak. A 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) lehetőséget nyújt azok számára is, a nyugelláráshoz szükséges szolgáltati idő megszerzéséhez, aik egyáltalán nem állnak vagy álltak biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban, vagy a nyugdíjra jogosultsághoz nem elégődő a szolgáltati idejük. A megállapodás útján szerzett szolgáltati idő azonos értékű az egyéb módon szerzett szolgáltati idővel.

A nyugdíjbiztosítási igazgatóságánál milyen típusú megállapodások köthetők?

- Biztosítási jogviszonnyal nem rendelkező személy folyamatos járulékfizetéssel szolgáltati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerezése céljából.
- Felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok idejének szolgáltatói időként történő elismerése céljából.
- Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy, öregségi teljes, illetőleg öregségi résznyugdíjhoz szükséges szolgáltati idő vásárlása céljából, legfeljebb 5 évet, visszamenőleges járulékfizetéssel.
- 1998. évre a gyes idejével megegyező otthoni gondozás idejere, szolgáltati idő szerzése céljából.
- A foglalkoztató által külföldön foglalkoztatott biztosított 1997-98. évekre vonatkozó szolgáltati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából.

3.2 Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása, az öregségi nyugdíj összege

Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset nagyságától és a megszerzett szolgáltati idő hosszától.

Mi a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkereset fogalma?

A biztosított nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettségenként alapját képező keresetnek, jövedelemnek a törvény szerint számított átlaga.

Mi alapján számítják ki az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegét?

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegét az 1988. január 1-jei a nyugdíj megalapításának kezdő napjáig elérte (kifizetett), a kifizetés

idején érvényes szabályok szerint nyugdíjjáráulk alapjául szolgáló kereset, jövedelem havi átlaga alapján állapítják meg.

Hogyan állapítják meg a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkeresetet, ha az igénylő a számláti időszak feleben rendelkezik jövedelemmel? Amennyiben a biztosított a vizsgált időszaknak - vagy ha emellett a szolgáltatási idő kevesebb, e rövidebb időnek - legalább a felében rendelkezik a nyugdíjszámítás alapjául szolgáló keresettel, jövedelemmel, a havi átlagkeresetet a tényleges - a kifizetés időpontjában érvényes jogszabályok szerint nyugdíjjámlék-alapot képező - kereset, jövedelem alapján kell meghatározni.

Ha a vizsgált időszakban, az átlagszámítási időnek legalább a fele részére a nyugdíjfajta igénylőnek nincs keresete, jövedelme, a hiányzó időre eső napokra a keresetet, jövedelmet az 1988. január 1-i előtti legközelebbi időszak keresete, jövedelme alapján kell figyelembe venni. Ha ez sem áll rendelkezésre, kereseteként - a nyugellátás megállapításának kezdő napjától folyamatosan visszaszámítva - a hiányzó időre érvényes, külön jogszabályban általánosan meghatározott minimálbér harmancia részét kell figyelembe venni azokra a naplári napokra, amelyekre nyugdíjalapot képező kereset, jövedelem nem volt és e naplári napok is osztószámot képeznél.

Az öregsgégi nyugdíj alapiát képező havi átlagkereset megalapításánál mely ellátások összegét nem veszik figyelembe?

Az öregsgégi nyugdíj alapiát képező havi átlagkereset meghatározásánál a munkanélküli-járadék, vállalkozói járadék, a nyugdíj előtti munkanélküli-segély, az álláskereséstől össztfönző juttatás, a keretseptől juttatás, a gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, ápolási díj, a prémiumévek program keretében járó juttatás, a rehabilitációs járadék és a rehabilitációs ellátás összegét, valamint a felsorolt ellátások folyósításának időtartama alatti biztosítással járó jogviszonyból származó jövedelmet (keresetet) – a kifizetésük (folyósításuk) időpontról függetlenül – figyelmen kívül kell hagyni.

Ha az igénylőről kedvezőbb,

- a) a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj, a munkanélküli járadék, vállalkozói járadék, a nyugdíj előtti munkanélküli-segély, az álláskereséstől össztfönző juttatás, a keretseptől juttatás, a prémium évek program keretében járó juttatás, továbbá a rehabilitációs járadék és a rehabilitációs ellátás összegét,
- b) amennyiben az a) pontban meghatározott ellátás folyósításával egyidejűleg biztosítási jogviszonytal is rendelkezik, az abból származó jövedelem (kereset) és az ellátás együttes összegét

kel keresetként figyelembe venni.

Mivel igazolhatók a kerestekre vonatkozó adatok?

Amennyiben a társadalombiztosítási nyilvántartásban bejelentési adat nem található, a munkáltató nyilvántartása alapján kiállíttott igazolással, vagy a munkavállaló birtokában lévő egykorú okirattal.

Mely esetben lehet a saját jogú nyugellátást növelni?

A saját jogú nyugellátásban részesült személy – ideértve azt a személyt is, akinek nyugellátása szünetel – nyugellátását kérelemre saját jogú nyugdíjakról történt foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként végzett kiegészítő tevékenysége alapján a napról érte elérte, nyugdíjárulékkal alapozott kereset, jövedelem összege egyützenkettő részének 0,5 százalékával növelni kell.

Mikor lehet benyújtani a növelés megállapítása iránti kérelmet?

A növelésre irányuló kérelmet évente egy alkalommal, legkorábban a kereset, jövedelem megszerzését követő napról érte elérte lehet benyújtani.

Ki és milyen feltételek mellett kérheti a nyugdíja rögzítését?

Az, aki a réa irányadó öregsegí nyugdíjkorhatárt elérte, és eddig az időpontig legalább 20 év szolgálati időt szerzett kérheti az öregsegí nyugdíja összegenek folyósítását nélküli megállapítását.

Milyen kedvezményt nyújt a nyugdíj rögzítése?

Amennyiben a nyugdíjra jogosító korhatáron túl úgy dolgozik tovább, hogy legalább 365 napról napra szolgálati időt szerez, a tényleges nyugdíjba menetelkor - ha számára kedvezőbb - választhatja a nyugdíjkorhatár betöltésére rögzített nyugdíjként kisszámlított és az évenkénti emelésekkel növelt nyugdíjat, a tényleges nyugdíjra vonuláskor hatályos szabályok szerint kiszámított összeg helyett.

Aki nyugdíjának folyósítás nélküli megállapítását kéri, nem minősül öregsegí nyugdíjasnak.

4. Nyugdíj melletti munkavégzés szabályai

Van-e lehetősége az öregsegí nyugdíjban vagy korhatár előtti ellátásban részesült személynak, a nyugellátása folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?

A versenyszférában az öregsegí nyugellátásban részesült személy, korlátozás nélküli folytathat keresőtevékenységet.
A korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban részesült személy jövedelme a szüneteltetni kell, ha a keresőtevékenységből származó jövedelme a

tárgyév első napján érvényes minimálbér havi összegének tizenötöszerosát (2014-ben 1.827.000,- Ft) meghaladja.

Mi a következménye a bejelentés nélküli munkavégzésnek?

Ha a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesült személy foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor (feketemunka),

- a nyugdíjmegállapító szerv a korhatár előtti ellátást, illetve a szolgálati járandóságot a jogosítést megállapító határozat jogerőre emelkedését követő hónaptól megszűnteti, és
- b) a jogosultnak – ha a jogosult a korhatár előtti ellátásban, illetve a szolgálati járandóságban kevesebb, mint egy évre részesül – a folyósított korhatár előtti ellátás, illetve szolgálati járandóság teljes összegenek megfelelő összeget, egyéb esetben a korhatár előtti ellátásnak, illetve a szolgálati járandóságnak a megszüntetést megelőző egy évben folyósított összegének megfelelő összeget kell fizetnie.

Akinek korhatár előtti ellátása vagy szolgálati járandósága megszűnik, annak korhatár előtti ellátás és szolgálati járandóság ismételten nem állapítható meg.

2013. július 1-jétől az öregsegí nyugdíj (korhatár előtti ellátás) folyósítását - a jogviszony kezdő hónap előtől a jogviszony megszűnéséhez hónapiának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, községi alkalmazotti szolgálati bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatalos szolgálati viszonyban, vagy a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatalos szolgálati viszonyban áll. E személyi körnek a jogviszony fennállását 2013. április 30-ig kellett bejelentenie a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak, és az ellátás szüneteltetésére esetükben csak akkor került sor, ha a jogviszonyuk 2013. június 30-át követően is fennáll.

Mikor folyósítható ismét a nyugdíjas?

Ha a jogosult igazolja a fent említett jogviszony megszűnését.

Mi a teendője annak a személynak, aki 2013. április 30-át követően létesít a közséférában jogviszonyt?

A jogviszony létesítéséről 15 napon belül kell bejelentést tenni a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén a nyugdíjas az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő ellárást teljes összafizetésére köteles.

5. Korkedvezmény: 2012-től nem nyugdíjként, hanem korhatár előtti ellátásról érvényesíthető

Mely időpontig lehet a korkedvezményt érvényesíteni?
A korkedvezményt időbeli korlát nélkül lehet érvényesíteni.

Mely időpontig lehet a korkedvezményre jogot szerezni?

2014. december 31-éig lehet változatlan feltételekkel korkedvezményes jogosultságot szerezni.

Ki szerezhet korkedvezményre jogosultságot?

Aki a szervezet fokozott igénybevételével járó, továbbá az egészségre különösen ártalmas – jogszabályban meghatározott munkakörben – meghatározott időn át dolgozott, az korkedvezményben részesül.

Melyek a korkedvezményre jogosultság feltételei?

Az igénylöre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárhoz képest kétévi korkedvezményben részesül az a férfi, aki legalább tíz és az a nő, aki legalább nyolc éven át korkedvezményre jogosító munkakörben, továbbá az, aki legalább hat éven át 100 kPa-nál nagyobb nyomású légtérben dolgozott.

A korkedvezmény további egy-egy év a korkedvezményre jogosító munkakörben végzett minden újabb öt, nőnél négy, illetőleg az egy légbőri nyomásnál nagyobb nyomású légrérben végzett minden újabb háromévi munka után.

Melyik jogszabály tartalmazza a korkedvezményre jogosító munkakörikt (munkahelyek) jegyzékét?

A társadalombiztosítási nyugdíjjáratról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtására vonatkozó 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 1. számú melléklete. 2007. január elsejtől újabb munkakörök felvételére nincs lehetőség.

Milyen speciális szabályok érvényesülnek a korkedvezményre jogosító idő számításánál?

A korkedvezményre jogosító különböző munkakörökben elköltött időket egybe kell számítani. A 100 kPa-nál nagyobb nyomású légrérben végzett munka alapján figyelembe vehető idő minden harmadik napját ötven nappal kell

a korkedvezményre jogosító egyéb munkakörben eltöltött időhöz hozzászámítani.

Táppénzes állományban (betegezabadságban) elköltött időt abban az esetben lehet korkedvezményre jogosító időkent figyelembe venni, ha az igénylő a keresőképtelenség kialakulását megelőzően korkedvezményre jogosító munkakörben (munkahelyen) dolgozott.

A korkedvezményre jogosultság szempontjából figyelembe kell venni a figyveres szerveknél

- hivatalos szolgálatban ténylegesen eltöltött szolgálati időt,
- nem hivatalos szolgálatban vagy más állam hadseregeiben eltöltött és az a) pont szerinti hivatalos szolgálatba beszámított időt, továbbá a figyveres szerveknél továbbszolgáló állományban 1960. december 17-e után eltöltött időt is.

Továbbszolgáló állományban 1960. december 18-a előtt eltöltött időt, valamint a katonai szolgálatban eltöltött időt abban az esetben lehet a korkedvezményre jogosultság szempontjából számításba venni, ha az igénylő e szolgálatát megelőző és követő 30 napon belül korkedvezményre jogosító munkakörben (munkahelyen) dolgozott.

A korkedvezményre jogosult az általános szabályokhoz képestannyi évvel korábban veheti igénybe az öregségi nyugdíjat vagy a korhatár előtti ellást, ahány év korkedvezményt szerezett.

Miként igazolható a korkedvezményre jogosító idő?

Elsősorban társadalombiztosítási nyilvántartások szolgálnak alapul. Annak hiányában a munkakönyv, korabeli iratok alapján kiállított igazolás; a volt munkáltatónál, gazdálkodó szervezetnél a korkedvezményes munkakörikt vizsgálatára és igazolására létrehozott bizottság megállapításaira alapozott igazolás is bizonyító erejű.

Felmerülhet egyéb hitelt érdemlő módon (tanúvallomás) való bizonyítás.

Mi a teendő, ha a munkakör azonosítása tekintetében vita merül fel?

Ha a munkakör azonosítása tekintetében vita merül fel, a munkakör (munkahely) szerint illéretes ágazati miniszter és a szakmai, ágazati érdekképviselet, szakszervezet közponți szerve véleményének a kikérése után a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv (ONYF) dönt.

Mi az anyagi fedezete a korkedvezménynek?

2007. január 1-jétől a társadalombiztosítási ellátásra és a magánnyugdíjra jogosítátkról, valamint a szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tj.) rögzíti, hogy

a munkáltatónak 13 %-os mértékű külön korkedvezmény-biztosítási járuléket kell fizetnie a korkedvezményes munkakörben dolgozó biztosított által e munkakörben elérhető kereset után.

II. HOZZÁTARTOZOI NYUGELLÁTSOK

A korkedvezmény-biztosítási járulék megfizetése alól történő mentesítés szabályait a 342/2007. (XII. 19.) Korm. rendelet tartalmazza.

Hányfélre hozzátarozói ellátás van?

- özvegyi,
- árvaellátás
- szülői nyugdíj,
- baleseti hozzátarozói ellátások.

Ki jogosult hozzátarozói ellátásra?

Hozzátarozói nyugdíjra az jogosult, akinek házastársa öregségi nyugdíjaként halt meg, vagy akinek házastársa

- a) a 22 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és aa) az iskolai tanulmányai megszűnései követő 180 napon belül, vagy ab) összesen legalább 2 év,
- b) a 22 éves életkor betöltését követően, de a 25 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 4 év,
- c) a 25 éves életkor betöltését követően, de a 30 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 6 év,
- d) a 30 éves életkor betöltését követően, de a 35 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 8 év,
- e) a 35 éves életkor betöltését követően, de a 45 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 10 év,
- f) a 45 éves életkor betöltését követően hunyt el, és legalább 15 év szolgálati időt szerezett.

1. Özvegyi nyugdíj

Ki kaphat özvegyi nyugdíjat?

- a házastárs (ideértve a bejegyzett élettársat is),
- a különélő házastárs,
- az elvált házastárs
- az élettárs.

Az élettárs mely feltételek mellett jogosult özvegyi nyugdíjra?

Özvegyi nyugdíjra jogosult a házastársra előírt feltételek fennállása esetén az is, aki élettársával annak haláláig.

- a) egy év óta megszakítás nélküli együtt él és gyermekük született, vagy
- b) megszakítás nélküli tíz év óta együtt él.

Van-e kizárá ok az élettársi jogosultság megítélezésénél?

Élettársa után nem jogosult özvegyi nyugdíjra az, aki a megjelölt együttelési időszak vagy ennek egy része alatt özvegyi nyugdíjban vagy baleseti özvegyi nyugdíjban részesült.

Mely esetben jogosult özvegyi nyugdíjra az, akinek házastársa a házasság megkötésekor a réa irányadó öregségi nyugdíjra jogosító életkort már betölthette?

- ha a házasságból (a korábbi együttelésből) gyermek származott, vagy
- a házastársak a házasság megkötésétől ót éven át megszakítás nélkül egysütten éltek.

A fentiek nem alkalmazhatók, ha az irányadó öregszégi nyugdíjkorhatár betöltése előtt kötött házasságot felbontották és - bármelyikük irányadó korhatáranak betöltése után - ismét házasságot kötöttek.

Az együttelési idő számítását hogyan befolyásolja a korábbi házasság vagy élettársi kapcsolat?

Ha az élettársak korábban egymással

- a) házasságban éltek, és a házasságot jogerős bírói ítélet felbontotta, vagy
- b) bejegyzett élettársi kapcsolatban éltek, és a bejegyzett élettársi kapcsolatot bírói ítélet felbontotta vagy közjegyző nem peres eljáráshoz megszüntette, csak a házasság felbontását, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetését követő együttelési idő visszahozatalához.

Hogyan igazolható az együttelés ténye?

Ha az élettársi hatósági igazolvánnyal vagy bizonyítvánnyal igazolja, hogy a jogszervűvel arzós lakóhellyel vagy tartózkodási helyivel rendelkezett, az együttelést bizonyítottan kell tekinteni, amennyiben az ellenkezőjére utaló tény vagy körülmény az eljárást során nem merült fel. Ennek hiányában az együttelést egyéb hitelt érdemlő módon igazolni kell.

A hozzátarozókat megillető ellátást miből számlíják ki?

Abból az öregségi nyugdíjból, amely az elhunytat halálá időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Hányfélé özvegyi nyugdíjat különböztetünk meg?

- ideiglenes özvegyi nyugdíjat (a megrázott helyzethez való alkalmazkodás átmenneti megkönyítését célzza), és
 - özvegyi nyugdíjat (a hosszabb időn át járó özvegyi nyugdíjat a korábbi rendelkezés állandó özvegyi nyugdíjként nevesítette).
- a) a réai törvényadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte, vagy
 - b) megrázott munkaképességről

Több jogosult esetén van-e lehetőség az özvegyi nyugdíj megosztására?
Több jogosult esetén az özvegyi nyugdíjat a jogosultak között egyenlő arányban meg kell osztani. Ha a különél, illetőleg elvált házastársnak a rásos arányos résznél kisebb összegű ideiglenes özvegyi nyugdíj jár, a különbözőt az özvegyi nyugdíjast, illetőleg az együttelés alapján ideiglenes özvegyi nyugdíjra jogosultat illeti meg.

1.1 Ideiglenes özvegyi nyugdíj

Mennyi ideig jár az ideiglenes özvegyi nyugdíj?

- a házastárs halálától legalább egy évig,
- az elhunyt jogon árvaellátrásra jogosult, másfél évesnél fiatalabb gyermeket eltarató özvegynék az árva 18 hónapos életkorának betöltéséig,
- fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek nevelése esetén a gyermek harmadik születésnapjáig.

Mely esetben jogosult az elvált, továbbá a házastársától egy évre külön elő személy ideiglenes özvegyi nyugdíja?

Az elvált, továbbá házastársától egy évnél hosszabb ideje külön elő személynek ideiglenes özvegyi nyugdíj csak akkor jár, ha házastársától annak haláláig tartásdíjban részesült, vagy részére a bíróság tartásdíjat állapított meg.

Mennyi lehet az elvált, vagy külön elő személy özvegyi nyugdíjának összege?

Az özvegyi nyugdíj a házastársi tartásdíj összegenél nem lehet több, azt csak a nyugellátások évenkénti emelésének összegével haladhatja meg.

Mennyi az ideiglenes özvegyi nyugdíj mértéke?

Megörzregyűlés esetén az ideiglenes özvegyi nyugdíj hatvan százaléka annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halálá időpontjában megillette, vagy megillette volna.

1.2 Özvegyi nyugdíj

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósításának lejártát követően ki jogosult özvegyi nyugdíj?

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követően özvegyi nyugdíjra az jogosult, aki házastársa halálakor

- a) a réai törvényadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte, vagy
- b) megrázott munkaképességről

c) házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg, vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodik.

Ki minősül megváltozott munkaképességű személynek az özvegyi nyugdíjra való jogosultság szempontjából?

Az a személy, akinek az egészségi állapota legfeljebb 50%-os mértékű.

Mely esetben jogosult az elvált, továbbá a házastársától egy éve külön élő személy özvegyi nyugdíjra?

Az elvált, továbbá házastársától egy évnél hosszabb ideje külön élő személynak az özvegyi nyugdíj csak abban az esetben jár, ha az özvegyi nyugdíj megalapításához szükséges feltételek a különéléstől számított tíz éven belül bekövetkeztek és a házastársától annak haláláig tartásdíjban is részesült, vagy részére a bíróság tartásdíjat állapított meg.

Ha az elvált személy a házastársától már a házasság megszűnése előtt is külön élő, a különéléstől számított tíz évet a tényleges különélés kezdő időpontjától kell számítani.

Milyen esetekben szűnik meg az özvegyi nyugdíj?

Az özvegyi nyugdíja jogosultság megszűnik, ha az özvegyi házasságot köt, vagy az özvegy már nem megváltozott munkaképességű (ha az özvegyi nyugdíjat ezen a jogcímén állapították meg), vagy ha már egyik gyermeket sem illeti meg árvaelláttás (ha az özvegyi nyugdíjat ezen a jogcímén állapították meg).

Mely esetben éled fel az özvegyi nyugdíjra való jogosultság?

Feléled az özvegyi nyugdíjra való jogosultsága annak, ainek az nem házasságkötés miatt szűnt meg, ha az arra jogosító feltételek valamelyike

- a házastárs 1993. március 1.-je előtti bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított tíz éven belül,
- b) a házastárs 1993. február 28.-a után bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított tíz éven belül bekövetkezik.

Az Alkotmánybíróság a 37/2007. (V.I. 12.) számú határozata nyomán elfogadott törvénymódosítás 2008. január 1-jétől biztosítja minden 1993. március 1.-je (a törvénymódosítás hatályba lépése) előtti elhunyt biztosított hozzájárulásának az özvegyi nyugdíjat a 15 éves feléledési idővel, ha az érintettek az egyéb jogosultsági feltételeknél is megfelelnek.

Bár nem nevezzük az özvegyi nyugdíj feléledésének, de a rendelkezés azokra is vonatkozik, akik soha nem részesültek özvegyi nyugdíjban, ám a fenti feltételekkel jogosultak lettek volna rám.

Az özvegy tehát 2008. január 1-jétől akkor is jogosult özvegyi nyugdíjra, ha 1993. március 1.-je és 2007. december 31-e között a jogosultsági feltételek 10-15 év között következtek be, feltéve, hogy kizártó feltétel (pl. újabb házasság) jelenleg sincs. A záró rendelkezések azt is biztosítják, hogy ilyen esetben az éves nyugdijemelés szempontjából az érintett özvegyi nyugdíja nem minősül új megalapításnak, tehát jár számára az emelés.

Az érintett özvegyek az igénybejelentésüket időbeli korlátozás nélkül előterjeszthetik.

Feléledhet-e a házasságkötés miatt megszüntetett özvegyi nyugdíja a jogosultság, ha a házasság megszűnik?

Feléledhet, ha az igénylő a házasságkötéskor az 1998. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján végkicélégítést nem vett fel, és az igénylőt a házasság létrejötte nélkül az özvegyi nyugdíj egyébként megilletné.

Mennyi az özvegyi nyugdíj mértéke?

Az özvegyi nyugdíj mértéke:

- a réa irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megráltozott munkaképességű özvegy esetén, aki rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban **nem** részesül, **hatvan százaléka**,
- a réa irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megráltozott munkaképességű özvegy esetén, aki egyidejűleg rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányász-járadékban részesül, **hatminc százaléka**
- annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Milyen összegben éled fel a megszüntetett özvegyi nyugdíj?

Az özvegyi nyugdíj feléledése esetén a jogosultat az özvegyi nyugdíj megszűnését követő emelésük, kiegészítések megilletik.

Milyen szabály szerint lehet az özvegyi és saját jogú nyugdíjat együttfolyósítani?

Az 1998. január 1-jét megelőzően megözvegyültek a saját jogú nyugdíjuk mellett – az évenként meghatározásra kerülő – együttfolyósítási összeghatártig jogosultak özvegyi nyugdíjra.

A saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj 2014. január 1-jétől havi 83.470 forint összeghatárig folyósítható együtt. Kérelemre, azonban – ha ez kedvezőbb – a saját jogú nyugellátás mellett a 30 %-os özvegyi nyugdíjat kell folyósítani.

2. Árvaellátás

Ki jogosult árvaellátásra?

- a vér szerinti gyermek,
- a házasársi, élettársi közösségen együtt élők által - korábbi házzásgóból, élettársi együttélésből származó - közösen nevelt gyermek,
- ha a szülei, haláláig a hozzá tartozói ellátásokhoz szükséges szolgálati időt megszerette vagy öregségi nyugdíjaknál halt meg.

Mely gyermek tekinthető az együtt élők által közösen nevelt gyermeknek?

Az a gyermek, akit a házastárs, élettárs a házasságból, életközösségebe vitt és ezt a gyermeket a házastársak, élettársak az elhalálozásig egy háztartásban közösen neveltek.

Kapható az örökbefogadott gyermek vér szerinti szülöjénék halála jogán árvaellátás?

Egy esetben, ha a gyermeket az elhunyt vér szerinti szülöző házastársa fogadta örököbe.

Mikor ismerhető el az árvaellátásra való jogosultságra a testvérek, az unokának, a dédunokának és az ükunokának?

Megállapítható a jogosultság, ha a gyermeket az elhalálozott, testvér, illetőleg nagyszülöő a saját háztartásában eltartotta és a gyermeknek más tartástra köteles és képes hozzá tartozója nincs. A gyermekek árvaellátásának folyósítása szünetel, ha a tartástra kötelezettség hozzá tartozó tartástra képessé válik.

Meddig jár az árvaellátás?

- legkorábban a haláli napjától kezdődően a gyermek 16. életévének betöltésére napjáig,

- oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló esetében a tanulmányok tartamára, legfeljebb a 25. életév betöltéséig,
- ha a jogosultság megszűnése előtt a gyermek megváltozott munkaképességérvé válik, ennek tartamára az árvaellátás életkorra tekintet nélküli megilleti. A 16. illetőleg a 25. életévénél betöltés előtt megváltozott munkaképességérvé vált gyermek a időszakra, amikor megváltozott munkaképességnélük minősül, akkor jogosult az árvaellátásra, ha a szülő halála a gyermek említett életkorra betöltése előtt következik be.

Iskolai tanulmányok címén kit illet meg az árvaellátás?

- Iskolai tanulmányok címén azt a gyermeket is megilleti az árvaellátás, aki betegsége, testi vagy szellemi fogyatékossága miatt tanulmányait magántanulóként végezi,
- huszonöt évesnél fiatalabb és a felnőttoltatás keretében folytat tanulmányokat,

Mi minősül felnőttoltatás keretében folytatott tanulmányoknak?

- A felnőttoltatás keretében folytatott tanulmányok alatt a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett képzés idejét kell érteni a felnőttképzésre vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinak megfelelő alkalmazásával. Ha a felnőttképzés, illetve a felnőttképzést végző intézmény minősítése kérdésében vita merülne fel, a felnőttképzésért felelős miniszter véleménye az irányadó.

Meddig folyósítják az iskolai tanulmányok címén megállapított árvaellátást?

- Iskolai tanulmányok címén az árvaellátás a tanulmányok befejezése hónapjának végéig, a nyári tanulmányi szünet tartamára is jár.

Hogyan történik a tanulmányok igazolása?

- Magyarországon tanuló árva esetén az Oktatási Hivatal a tanulói, hallgatói jogviszony létesítését, fennállását és a tanulmányok befejezésének várható idejét a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére,
- a tanulói jogviszony megszűnését, illetve a hallgatói jogviszony szünetelését, megszűnést hivatalból (rendszeres adatszolgáltatással) igazolja, ezért az árvának nem kell igazolnia e jogviszony fennállását.

Külföldön tanuló árva hogyan igazolja a tanulmányok folytatását?
Külföldön tanuló árvának azonban, a tanulmányok folytatását az oktatási intézmény által kiállított igazolással közzépiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén felévente, a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül kell igazolnia.

Érinti-e az árvaellátásra való jogosultságot a tanulói vagy hallgatói jogviszony szünetelése?

Az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti, ha a középiskola tanulójának a tanulói jogviszonya, illetőleg a felsőoktatási intézmény hallgatójának a hallgatói jogviszonya a tanuló, illetőleg hallgató betegsége vagy szülése miatt szünetel.

Az árvaellátásra való jogosultság megszűnést követően, mely esetben állapítható meg ismételten az árvaellátás?

Ha az árvaellátásra jogosultság megszűnik (pl. a 18. életévét betöltött árva befejezte tanulmányait, de az árvaellátásra való jogosultság feltételci ismét bekövetkeznek (20 évesen hallgatói jogviszony létesít) az árvaellátás ismét megrálapítható. Ebben az esetben az árvaellátást a megszüntetést követő emelésekkel, kiegészítésekkel növelte összegben kell újból megrálapítani.

Mikor állapítható meg méltányosságból az árvaellátás?

Ha az elhunyt rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgáltatási idő, vagy az életkora szerint meghatározott szolgáltatási idő legalább feleivel, és az árva megfelel az árvaellátásra való jogosultság feltételeinek.

Ha a 16 év alatti gyermek árvaellátás iránti igényét amiatt utasítják el, mert az elhunyt jogoszerző a szükséges szolgáltatási időt nem szerezte meg, a kivételek árvaellátás megalapítása iránti eljárást hivatalból meg kell indítani.

Rendkívül indokolt esetben kivételeles szolgáltatási idő felével sem rendelkezett,

- az árva középfokú iskola vagy felsőfokú oktatási intézmény nem nappali tagozatán folytat tanulmányokat,
- az árva az elhunyt jogoszerző halálakor a 16. életévét betöltötte, de a 18. életévét még nem töltötte be, és egészségi állapotá - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvényben foglaltak szerint - legfeljebb 20 százalékos, vagy az elhunyt jogoszerző Magyarországon nem szerezte meg a jogosultsághoz szükséges szolgáltatási időt, az árva alapvető szükségleteinek a biztosítása veszélyeztetve van, és az árvaellátásra való jogosultság fennállása a szociális biztonsági rendszerek koordináciásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek vagy szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmény alapján

figyelembe vehető szolgáltatási időre vonatkozó adatoknak a beérkezéséig nem bírálható el.

A kivételeles árvaellátást meg kell szüntetni, ha az árva már nem megváltozott munkaképességű.

Milyen mértékű lehet a kivételeles árvaellátás összege?

A kivételeles árvaellátás engedményezett összege nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét (42.750 Ft), de nem lehet kevesebb annak ötven százalékánál (21.375 Ft).

Méltányosságból mikor hosszabbítható meg az árvaellátásra való jogosultság?

A 25. életévét betöltött, felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató személy árvaellátásának meghosszabbítása az első – alap- és mester- vagy osztály – képzésben – kivételeles méltányosságból – a tanultmányok folytatásának idejére, a képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb a 27. életév betölféséig engedélyezhető.

Mennyi az árvaellátás mértéke?

Az árvaellátás gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.
Ha a gyermek minden időszakban meghalt, vagy élethben lévő szülöje megrálapította az árvaellátást, akkor a részére megállapítható árvaellátás hatvan százaléka annak a nyugdíjnak, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Abban az esetben, ha a gyermek minden időszakban meghalt, az árvaellátást melyik szülöő nyugellátásnak alapul a számítájuk ki?
Annak a szülőnek a jogán járó (hatvan százalékos mértékű) árvaellátást fogja részére folyósítani, amelynek összege számára előnyösebb.

Mennyi 2014-ban az árvaellátás legkisebb összege?

Az árvaellátás legkisebb összege 2014-ben 24.250 forint.

Befolyásolja-e az árvaellátásra jogosultságot, ha az árva gyermeket örökre fogadják, illetve ö vagy élethben lévő szülöje házasságot köt?
Nem befolyásolja.

Folytatható az árvaellátásra jogosult személy keresőtevékenységet?
A keresőtevékenység (pl. diákmunka) folytatása az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti.

Az árvaellátásra jogosult megváltozott munkaképességű személy részére, megállapítható-e a rokkantsági járadék?

Annak a 25. évesnél fiatalabb súlyosan beteg személynek lehet a rokkantsági járadékot megállapítani, aki nyugellátásban nem részesül. Az nyugellátásnak (hozzájártozási nyugellátásnak) minősül, ezért annak a személynek, aki árvaellátásban részesül a rokkantsági járadékot nem lehet megállapítani.
E személyek az árvaellátás folyósítása mellett magasabb összegű családi pótléket, vagy fogyatékossági támogatást igényelhetnek.

Jogosult-e alanyi jogon közygyellátásra az egészségi állapotára tekintettel árvaellátásban részesült nagykorú személy?
Az árvaellátás önmagában közygyellátásra nem jogosít, még abban az esetben sem, ha az ellátást a jogosult részére betegsége, vagy fogyatékossága okán folyósítja. Ha azonban a nagykorú árva magasabb összegű családi pótlékban is részesül, a családi pótlék jogosítja őt a közgyógyellátás alanyi jogú igénybevételére.

3. Szülői nyugdíj

Ki jogosult szülői nyugdíjra?

Szülői nyugdíjra az a szülő jogosult, akinek a gyermeké a hozzájártozási ellátásokhoz szükséges szolgáltatás időt megszerezte vagy öregsgégi nyugdíjaként halt meg, ha

- a szülő a gyermekének halálakor megváltozott munkaképességű, vagy a hatvanötödik életévét betöltötte, és
- a szülőt a gyermeké a halálát megelőző egy évben át túlnyomó részben eltartotta.

A fenti feltételek fennállása esetén szülői nyugdíjra jogosult az a nevelőszülő is, aki a nevelt gyermeket tiz éven át eltarította.
Annak a szülőnek, aki gyermeké halálakor hatvanötödik életévet nem töltötte esetben jár, ha az elhalálozástól számított tiz éven belül

- a hatvanötödik életévet betölti, vagy
- megváltozott munkaképességűvé válik
- és tartástra köteles és képes hozzájártozója nincs.

Mely esetben valósul meg a túlnyomó-részbeni eltartás?
A szülő (nagyszülő) akkor minősül túlnyomó részben eltartottnak, ha saját jogú vagy hozzájártozási nyugellátása a gyermeké (unoka) elhalálozásának időpontjában nem haladja meg az öregsgégi nyugdíj mindenkor legkisebb összegét.

Milyen összegű a szülői nyugdíj?

A szülői nyugdíj mértéke:

- a réa irányadó öregsgégi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű szülő esetén, aki rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgáltati járandóságban, balettművészeti életjárédkban és átmeneti bányászjárédkban nem részesül, hatvan százaléka,
- a réa irányadó öregsgégi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű szülő esetén, aki egyidejűleg rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgáltati járandóságban, balettművészeti életjárédkban vagy átmeneti bányász-járédkban részesül, harminc százaléka
annak az öregsgégi nyugdíjnak, amely az elhungariat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Meg lehet-e osztani a szülői nyugdíjat?

Ha a szülői nyugdíja többen jogosultak, azt közöttük – az özvegyi nyugdíj megszászára vonatkozó rendelkezések alkalmazásával – egyenlő arányban meg kell osztani.

4. Baleseti hozzájártozási ellátások

Mely esetekben jár a hátramaradottaknak baleseti hozzájártozási nyugellátás?
Ha

- a halál oka üzemi baleset,
- a halál oka nem üzemi baleset, de a jogoszerző baleseti táppénz folyósítási tartama alatt halt meg.

Miben tér el a baleseti hozzájárulással nyugellátásra való jogosultság feltétele a sorszerű körülmenyek miatt elhunyt jogoszerzők hátramaradottjainak járó hozzájárulási nyugdíj jogosultsági feltételeiről?

A hátramaradottakat – az egyéb feltételek meglété esetén – a jogoszerző szolgáltató idejére tekintet nélküli megilleti az özvegyi nyugdíj, az árvaeltárs és a szülői nyugdíj ellátás.

Mi alapján számítják ki a baleseti hozzájárulással nyugellátást?

A baleseti hozzájárulással számításának alapjául szolgáló öregséginnyugdíj-összeg a havi átlagkereset harány százaléka, ha az elhunyt jogoszerző egy év szolgálati idővel sem rendelkezik.

5. Özvegyi járadék

Ki jogosult özvegyi járadékra?

A magánnyugdíjpénztáról a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépett elhunyt jogoszerző után az özvegyi nyugdíj jogosultsági feltételeinek megfelelő személy – özvegyi járadékra jogosult, ha annak összege magasabb, mint az özvegyi nyugdíj összege.

Hogyan számítják ki az özvegyi járadék összegét?

Az özvegyi járadék összegét a Kormány rendeletében meghatározottak szentíti, - az elhunyt jogoszerzőnek a tagsági jogviszonya megszűnésekor fennálló, a visszaéléző tagi kifizetésekkel csökkengett tagi követelése alapján kell kiszámítani, ha a visszaéléző tagi kifizetések összegét nem a Nyugdíjbiztosítási Alapnak utalták át, - az elhunyt jogoszerzőnek a tagsági jogviszonya megszűnésekor fennálló tagi követelése alapján kell kiszámítani, ha a visszaéléző tagi kifizetések összegét a Nyugdíjbiztosítási Alapnak utalták át.

Folyósítható-e egyidejűleg az özvegyi járadék és az özvegyi nyugdíj?
Özvegyi járadék fizetése esetén özvegyi nyugdíj nem folyósítható.

III. A NYUGELLÁTÁSOK IRÁNTI IGÉNY ÉRVÉNYESÍTÉSE

Hogyan kell igényelni a nyugellátások megállapítását?

Nyugellárást frásban, az erre a célra rendszerezett nyomtatványon vagy elektronikus űrlapon (a továbbiakban együtt: igénybejelentő lapon) kell igényelni. A nyomtatványokat bármely nyugdíjbiztosítási igazgatóságban lehet szerezni, illetőleg letölthető és kitölthető (kitöltés után kinyomtatható) formátumban megrájlhatók az ONYF honlapján (www.onyf.hu).

Az igényt személyesen vagy postai úton a lakcím szerinti illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságon kell előterjeszteni. Az igénybejelentő lap benyújtásával egyidejűleg az igénylőnek közölnie kell az azonosításához szükséges adatokat, a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szereplő jogviszonyok kell a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szereplő jogviszonyok bizonványtához felhasználni kívánt iratokat, továbbá egészségi állapotot alapuló elláttás esetén az egészségi állapotjal összefüggő iratokat. Ha a kérelmező a szükséges iratokat nem csolta, vagy az adatokat nem közölte, az igényelbíráló nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv határidő kitüzése mellett ezek pótlására a kérelmezőt felhívja. Ha a nyugdíjjigénylő a hiánypótársa való fellávának nem tett eleget továbbá az erre megállapított határidő meghosszabbítását nem kérte és a nyugdíjjigényt a rendelkezésre álló adatok alapján elbírálni nem lehet, az ejárást meg kell szüntetni. Erről az intézkedéstől végzéssel értesítik a kérelmezőt.

Visszamenőlegesen megállapítható-e a nyugelláts?

A nyugelláts legkorábban az igénybejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg függetlenül attól, hogy már ezt az időpontról megelőzően is jogosult lett volna a kérelmező nyugellátsra. Az igénybejelentés időpontrja az igénybejelentő lap benyújtásának, postára adásának a napja.

Visszamenőlegesen történő igényér vényesítés esetén nem folyósítható az öregségi nyugdíj arra az időszakra, ami alatt az öregségi nyugdíjas biztosítási jogviszonyban állt.

Hol kell előterjeszteni a nyugelláts megállapítása iránti igényt?

Nyugelláts iránti igényt a lakónély szerint: illetékes nyugellátsban részesült – a igazgatósagnál, illetve – ha a jogosító már nyugellátsban részesült.

Nemzetközi nyugdíjjügyekben kizárolagos illetékességgel a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság jár el (1081 Budapest, Fiumei út 19/a.).

Visszavonható-e a nyugdíj megállapítása iránti igény?

A határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedése előtt igény. Ha az igénylő igénybejelentését a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedéséig visszavonja, a felvett nyugellátást harminc napon belül köteles visszafizetni, amennyiben ezen időpont előtt már elöleget folyósítottak a részére.

Mely napról állapítható meg a nyugellátás?

A nyugellátás attól a naptól állapítható meg, amely napon a jogosultsághoz szükséges feltételek bekövetkeztek.

Ha a saját jogú nyugellátást igénylő részére munkanélküliség esetére járó ellátást folyósítanak, a saját jogú nyugellátást legkorábban a munkanélküliség esetére járó ellátás folyósításának megszűnéseiét követő naptól lehet megállapítani.

A baleseti hozzátarozói ellátás megállapítása iránti igényt mennyi időn belül lehet érvényesíteni?

Az üzemi baleset következtében meghalt személy hozzátarozója a halál napját követő két éven belül érvényesítheti igényét.

A fenti határidő után akkor lehet az igényt érvényesíteni, ha egykorú okirat (baleseti jegyzőkönyv, társadalombiztosítási vagy üzemi nyilvántartás, rendőrihatósági eljárást során készült írat, orvosi lelet, boncolási jegyzőkönyv stb.) alapján kétseget kizároan bizonyított, hogy üzemi baleset történt, továbbá a sértés és a halál között okozati összefüggés van.

Mi történik abban az esetben, ha a nyugdíjra jogosultság fennáll, azonban kereseti adatok hiányában a nyugellátás összegét nem tudják megállapítani?

Ha a nyugellátásra jogosultság kétséget kizároan fennáll, a nyugellátás összege azonban adatok hiánya vagy egyéb ok miatt az igénybejelentéstől számított 30 napon belül várhatóan nem határozható meg, akkor a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő részére végzésben előleget kell megállapítani, és folyósítani. A nyugellátás megállapításakor a nyugellátás összegébe a folyósított előleget be kell számítani.

Le lehet-e mondani a nyugellátásról?

A megállapított nyugellátásról lemondani, azt – mint a jogosult személyéhez kötött ellátást átruházni (engedményezni) – nem lehet.

A nyugellátásban részesülő személy tizenöt munkanapon belül köteles bejelenteni a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek minden olyan tényt, adatot, körülmenyt, amely a nyugellátásra jogosultságát vagy a nyugellátás folyósítását érinti, így természetesen a kereseti korlát tillépéset is.

IV. NYUGELLÁTÁSOK FOLYÓSÍTÁSA

kamat naptráti napokra számított mértéke a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresnek 365-öd része.

Hogyan folyósíjak a nyugdíjbiztosítási szervek által megállapított ellátásokat?

A saját jogú és a hozzátarozói nyugelláttás a Nyugdíjfolyosító Igazgatóság (NYUFIG) nyugdíjfolyosító törzsszám alatt folyósíja.

A Nyugdíjfolyosító Igazgatóság a megállapított nyugellátás folyósítását – a határozat vele való közelését követő tíz munkanapon belül – pénzforgalmi számláról történő készpénzkifizetés kezbesítése útján vagy a jogosult által megjelölt belföldi pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára,

- EGT-állam területén elők részére történő folyósítás esetén a jogosult által megjelölt, valamely EGT államban, pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára,
- Magyarországgal szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezményt kötött állam területén elő személy részére történő folyósítás esetén a jogosult által megjelölt, a szerződő államban, pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára, vagy
- a gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett – gyermek árvaellátását a gyám, eseti gondnak által megjelölt gyármhatósági fennartásos betétre vagy fizetési számlára történő utalással teljesíti.

A nyugelláttást havonta, forintban kell folyósítani, legkorábban attól a naptól kezdve, amelytől azt határozattal megállapították, a jogosultság megszűnésének (megszüntetésének) napjáig, de – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – legfeljebb a jogosult elhalálozásának napját magában foglaló naptári hónap utolsó napjáig.

A nyugdíjak folyósítási rendje szerint a bankszámlával rendelkezők egyenlegében legtöbb minden hónap 12. napjáig megjelenik a nyugdíj. Aki készpénzben kapja a nyugdíját, annak az úgynevézzett postai kifizetési napárban meghatározott napon viszi ki a Postás.

Mi történik akkor, ha a NYUFIG a megállapított nyugelláttást késedelmesen folyósítja?

Ha a NYUFIG a megállapított nyugelláttást a határozat készbesítését követő 15 napon belül nem folyósítja, a késedelmesen folyósított nyugellátás összege után - a határidő lejáratát követő naptól - késedelmi kamattot fizet. A késedelmi

Ha a saját jogú nyugdíjkérelem elbírálása alatt a kérelmező meghal, a hozzátarozó hol nyújtja be a hozzátarozói nyugellátásra vonatkozó kérelmét?

Ha a haláleset időpontjában a jogoszerző már a nyugdíjra jogosultságát megszerezte, akkor is a Nyugdíjfolyosító Igazgatóságnál kell a hozzátarozói kérelmet benyújtani, ha a saját jogú nyugdíj megalapító határozata még nem született meg.

Milyen adatváltozást kell bejelenteni a nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál és milyen a folyósító szervné?

A nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál kell bejelenteni a jogosultságot érintő változásokat. Például: megváltozott munkaképesség megszűnése, örzegy házasságkötése, árva tanulmányainak megszakítása, stb.

A Nyugdíjfolyosító Igazgatóságnál kell a folyósítást érintő változásokat bejelenteni: névváltozás, címváltozás, akkor is, ha folyoszámlára történik a folyósítás (visszaérkezett levelek nyomán beszüntethetik a folyósítást), számlaszám-változás, tartós külföldi tartózkodás, szabadságvesztés megkezdése, stb.

Jár-e nyugdíj a szabadságvesztés ideje alatt?

Ha a jogosult előzetes letartóztatását vagy szabadságvesztés büntetését tölti, nyugelláttását kérleményre

- az általa – visszavonásig érvényes – meghatalmazással ellátott személynek,
- az általa megjelölt belföldi pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlájára, vagy
- a büntetés-végrehajtási intézethez
- kell folyósítani.

A nyugellátásból mekkora összeget lehet letiltani?

Az adós társadalombiztosítási nyugellárásból legfeljebb 33%-ot lehet levonni.

A levonás a nyugellátnak legfeljebb 50%-áig terjedhet az alábbi követelések fejében:

- gyermektartásdíj,
- joglap nélküli felvett nyugellátás.

Több leltárs esetén a levonás a nyugellátásnak legfeljebb 50%-ig terjedhet. Az árvaellátásból - legfeljebb 50% erejéig - a jogalap nélkül felvett árvaellátást lehet levonni.

V. JOGORVOSLAT

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által hozott határozat ellen lehet-e fellebbezéssel elni?

Amenyiben a nyugdíjjigénylő nem ért egyet a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv határozatával, az ellen, a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül fellebbezést nyújthat b c az elsőfokú harározatot hozó szervezet. A fellebbezési jog nincs meghatározott jogcímhez kötve, fellebbezni bármely okból lehet, amelyre tekintettel az érintett a döntést sérelmesnek tartja. A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók. Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, a döntést módsítja vagy visszavonja.

A fellebbezést a másodfokú eljárástra kijelölt szerv bírálja el. A másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz. A másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

A másodfokú eljárás befejeződéséig más típusú ellátás nem állapítható meg. Amennyiben a fellebbezés eredményre vezet, úgy az ellátás a jogosultság bekövetkezésétől, de legkorábban az igénybejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától jár.

Amenyiben az ügyfél a másodfokú harározatot sem fogadja el, a határozat elleni keresetet a kézhezvételtől számított 30 napon belül kell benyújtani az elsőfokú harározatot hozó nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv székhelye szerint illetékes közigazgatási és munkaügyi bírósághoz.

A mérlegnyossági jogkörben hozott döntésekkel szemben a jogszabály fellebbezést nem enged meg.

Mit jelent a döntés-felülvizsgálat?

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a határozat jogerőre emelkedését követően kételeme a fellebbezés eredményre vezet, úgy az ellátás a jogosultság jogszabálysértő döntését az ügyfél javára korlátozás nélküli módosítája azzal, hogy a magasabb összegű ellátás legfeljebb hat hónapra viszszamenőleg jár.

VI. NYUGDÍJEMELÉS, NYUGDÍJPREMÍUM

Milyen módszerrel történik a nyugdíjak értékének megőrzése?

A tárgyév január 1-je előtti időponttól megállapított társadalombiztosítási nyugellárást* a megalapítás napjáig minden év követően – kiegészítő nyugdíjban az emelés évére tervezett fogyasztói árnövekedésnek megfelelő mértékben kell emelni (inflációkövető emelés).

A tárgyévi tervezett fogyasztói árnövekedést a központi költségvetésről szóló törvény állapítja meg. Ha a fogyasztói árak növekedésének várhataló mértékéhez legalább 1 százalékkal meghaladja a törvényben meghatározott mértéket, akkor **november hónapban – január 1-jére visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjemelést kell végrehajtanam.**

Amennyiben az eltérés az 1 százalékpontot nem éri el, akkor november hónapban az egész évre járó különbözetet egy összegben kell kiutalni.

A novembeli nyugdíjemelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének** – a tárgyév első nyolc hónapjának tényleadatara alapozott – várhataló mértékkel egyezménybe venni, amennyiben az meghaladja a fogyasztói árnövekedés várhataló mértékét.

Egyösszegű (novemberi) kifizetés esetén a következő év januárjában a nyugellátás és a baleseti járadék összegét – **az éves enelés végrehajtását megelőzően** – meg kell emelni az egyösszegű kifizetés összegenek alapjául szolgáló, kormányrendeletben meghatározott százalékos mérték egyützenkettő részével.

* Ideérítve a mezőgazdasági szövetkezeti járadékot, a mezőgazdasági szakszövetkezeti járadékot, a mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű járadékát és a baleseti járadékot is.

** **Nyugdíjas fogyasztói árindex:** A nyugdíjemelés mértékenek meghatározásához nem az általános árindexet használják, hanem a KSH által közzétett ún. nyugdíjas fogyasztói árindexet, amelyet a nyugdíjasok fogyasztására nem jellemző termékek (például gyermekneveléssel, gondozással kapcsolatos tételek: iskolai étkezés, gyermeklábbel stb.) elhagyásával, több ezer termék és szolgáltatás árának folyamatos figyelelével alakítanak ki. Három kitüntetett térmét, illetve szolgáltatáscsoport – élelmiszerek, gyógyszerek, lakhatással kapcsolatos kiadások – aránya ugyanakkor a nyugdíjas fogyasztói

kosárban mintegy 60%, míg a lakosság egészénél fogyasztói kosárban ez az arány csak 45% kötött.

A fogyasztói árindex meghatározására egyébként a fogyasztásban fontos szerepet betöltő és azt lehetőleg hosszú ideig képviselő mintegy 1100 terméket és szolgáltatást, úgynevezett reprezentánszt használ a Központi Statisztikai Hivatal. Havonta reprezentánsenként 30-150, összesen pedig százezerrel több árat gyűjtnek.

Mit jelent a nyugdíjpremium?

Ha a bruttó hazai termék (GDP) növekedésének tárgyében várhataló mértéke a 3,5 százalékot meghaladja, és az államháztartás tártyávi nyugdíjpremiumot kell fizetni. Várhatalán teljesül, a tárgyév novemberében nyugdíjpremiumot.

VII. MÉLTÁNYOSSÁG, KIVÉTELES NYUGELLÁTÁS, KIVÉTELES NYUGDÍJEMELÉS

pontjában megjelölt rendszeres pénzellátásban, ide nem értve az időskori járadékot.

A méltányosság gyakorlásának milyen formái vannak?

Méltányoságból kivételes nyugellátás negallapítására, a folyósított nyugellátás összegenek kivétele emelésére, illetőleg egyszeri segély engedélyezésére kerülhet sor.

Jogszabályi felhalmozás alapján, különös méltányást érdemlő körülmények esetén a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv vezetője (az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója), illetve a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv vezetője

- **kivételes nyugelláttal állapíthat meg**
 - a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt elérő személy,
 - a megyáratozott munkaképességű özvegy, illetőleg az árra részre;
 - kivételes nyugdijemelést engedélyezhet
 - az előzőekben meghatározott személyek, illetőleg a rehabilitációs járadékban részesült személy,
 - a legalább két (illetve egy tartósan beteg vagy súlyosan fogvatékozott árvállárasra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodó özvegy részére, továbbá - egyszeri segélyt engedélyezhet
 - a (Tny. 6. § szerinti) nyugellátásban részesültök számára.
 - A méltányossági jogkörben hozott döntéssel szemben jogorvoslatnak nincs helye.

Milyen összegben engedélyezhető kivételes nyugellátás?

A kivételes nyugellátás engedélyezett összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének a másfél százalékánál.

2. Kivételes nyugdijemelés

Ki kérheti a kivételes nyugdijemelés engedélyezését?

Nyugellátásban részesült számára kivételes nyugdijemelés akkor állapítható meg, ha a folyósított nyugellátás és a *szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdésének i.)* pontjában megjelölt, számrával esetlegesen folyósított rendszeres pénzellátás – ide nem értve az időskortúkat járadékát – égyüttes havi összege nem haladja meg a **70.000 forintot**.

Milyen időközönként állapítható meg kivételes nyugdijemelés?

Kivételes nyugdijemelés a nyugellátás megállapítását, továbbá a korábbi méltányossági nyugdijemelést követő 3 éven belül nem állapítható meg.

A kivételes nyugellátás emelés engedélyezésénél kiket részesítenek előnybe?

A kivételes nyugdijemelés engedélyezésénél előnyben kell részesíteni - férfiak esetében a 35 évnél, nők esetében a 30 évnél több szolgálati idővel rendelkező személyt,

- a 70 éven felüli személyt, továbbá - azt a személyt, aki kivételes nyugellátás-emelésben korábban nem részesült.
- A kérelem elbíráása során kiemelt figyelmet fordítanak különösen azokra a körülményekre, amelyek veszélyeztetik, illetőleg befolyásolják a kérelmező megélhetését vagy aránytalannul súlyos terhet jelentenek (tartós betegség, megnőtt gyógysszer- és lakásfenntartási költségek, a háztárs halála, tartástra köteles és képes hozzátarozó hiánya stb.).

A megállapító szerv indokolt esetben vizsgálhatja, hogy a közölt adatok a valósának megfelelnek-e, szükség esetén a kérelmezőt hiánypótlásra is felszólíthatja. A döntéstől a kérelmezőt írásban értesítik.

1. Kivételes nyugellátás megállapítása

Milyen esetekben állapítható meg kivételes nyugellátás?

Akkor állapítható meg

- kivételes öregségi nyugdíj, ha a kérelmező az öregségi nyugdíjkorhatárat betöltötte, és rendelkezik a nyugdíj megállapításához szükséges szolgáltati idő legalább feleivel.
- kivételes övezeti nyugdíj, árvaellátás, ha az elhunyt jogoszerző rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges, vagy az életkora szerint meghatározott szolgáltati idő legalább felével, és az özvegy illetve árva megfelel az övezeti illetve árvaellátásra való jogosultság feltételeinek.

A fenti esetekben további feltétel, hogy a kérelmező nem részesülhet a *szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdésének i.)*

Milyen összegben engedélyezhető kivételeles nyugdíjemelés?

A kivételeles nyugdíjemelés összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének 25 százalékát (7125 Ft), de nem lehet kevesebb annak 10 százalékánál (2850 Ft).

Kinek nem állapítható meg kivételes nyugellátás, illetőleg nem engedélyezhető kivételes nyugdíjemelés?

Nem állapítható meg kivételeles nyugellátás, illetőleg nem engedélyezhető kivételeles nyugdíjemelés annak a személynek, aki előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés büntetését tölti, vagy a jogcímű igazgatásról szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 57. §-a (2) bekezdésének a)-c) pontja szerinti tartós bentiakásos intézményben él, vagy a gyermekvádelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény szerinti, otthoni nyújtó ellátásban részesül, illetőleg javítóintézetben van elhelyezve.

3. Egyszeri segély

Mely esetben állapítható meg egyszeri segély a nyugellátásban részesülő személy részére?

A nyugellátásban részesülő személy részére akkor engedélyezhető egyszeri segély, ha olyan élethelyzetbe került, amely létfenntartását veszélyezeti (pl. katasztrófa, elemi csapás, közelí hozzátarozó halála, közeli hozzátarozó betegsége stb.), továbbá ha a havi jövedelme – beleértve a szociális törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt jövedelmet is – nem haladja meg a **70.000 forintot**, ha a kérelmező közelí hozzátarozójával közös háztartásban él, illetve a **80.000 forintot**, ha a kérelmező egyedül él.

A kérelmem elbírálsánál figyelembe kell venni a kérelmezővel közös háztartásban élő, jövedelemmel nem rendelkező eltartottak számát is. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója rendkívül indokolt esetben enen összeghatárt meghaladó jövedelemmel rendelkező nyugdíjas részére is engedélyezheti az egyszeri segélyt.

Az tekintendő nyugellátásban részesülőnek, aki öregsgy, szülői nyugdíjban, árvaiellátásban, baleseti özvegyi, baleseti szülői nyugdíjban, baleseti árvaiellátásban, rehabilitációs járadékban, vagy mezőgazdasági szövetkezeti, szakszövetkezeti, mezőgazdasági szakmai tagok növelt összegű járadékában, részest.

Milyen formában és hova kell benyújtani az egyszeri segély megállapítására vonatkozó kérelmet?

Az egyszeri segélyt az erre a célra rendszeresített formanyomtatványon lehet kérelmezni, és fel kell sorolni azokat a különös méltányást érdemlő körtülményeket, amelyek megalapozhatják a kérelmem teljesíthetőségét. A kérelmem elbíráláshoz mellékeli kell a rendkívüli körtülményeket alátámasztó igazolásokat (pl. a kérelmező nevére kiállított temetési számla, egészségi állapotra, gyógyterápiai költségre vonatkozó dokumentumok, stb.). A kérelmet a lakóhely szerint illétékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál, vagy a Nyugdíjfolyosító Igazgatóságnál lehet benyújtani.

Az egyszeri segély évente hány alkalommal állapítható meg?

Az egyszeri segély a kérelmező számára évente csak egy alkalommal állapítható meg.

Milyen összegben kerül megállapításra az egyszeri segély?

Az egyszeri segély összege nem lehet kevesebb 15.000,- forintról, de nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj legkisebb összegének másfélszervesét (42.750,- Ft). Ezén összeghatárt meghaladó egyszeri segélyt csak rendkívül indokolt esetben az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója engedélyezhet.

Az egyszeri segély hogyan kerül kiírásra?

Az engedélyezett egyszeri segélyt a Nyugdíjfolyosító Igazgatóság utalja a nyugdíj folyósításával azonos módon.

Rehabilitációs ellátásban, vagy rokkantsági ellátásban részesülő személy részére engedélyezhető-e egyszeri segély?

A rokkantsági ellátás és a rehabilitációs ellátás nem minősül nyugellátásnak, ezért részükre segély megállapítása nem engedélyezhető.

Hogy kell igényelni a kivételeles nyugellátás, a kivételeles nyugdíjemelés és az egyszeri segély engedélyezését?

A kérelmet az igénylő lakcímc szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatósághoz, valamint – ha a jogoszerző már nyugellátásban részesült személy jogán igényel kivételeles árvaiellátás – a Nyugdíjfolyosító Igazgatósághoz az ehhez rendszeresített nyomtatványon kell benyújtani. A kérelmekben meg kell jelölni azokat a különös méltányást érdemlő körtülményeket, amelyek megalapozhatják a kérelmem teljesíthetőségét.

Az igazgatási szerv indokolt esetben vizsgálhatja, hogy a közölt adatok megfelelnek-e a valóságnak, szükség esetén a kérelmező hiánypótlásra szólíthatja fel. A mérítányosság körülmények vizsgálatához igénybe vehető eszközök a helyszíni szemle és a jegyzői nyilvántartásból való adatkérés. A jegyző a szükséges adatokat áradhatja a nyugdíjbiztosítási szervek kezelhetik. A jövedelemetre vonatkozó adatokat pedig a nyugdíjbiztosítási szervek kezelhetik.

VIII. A NYUGDÍJASOK ÉS A KORHATAR ELŐTTI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK ADÓ ÉS JÁRULÉKFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGEI

Adókötelesek bevételnek minősül-c a nyugdíj?

A nyugdíj, valamint a korhatár előtti ellátás adómentes bevétel, az adó megalapítás során nem kell összevenni az esetleges egyéb jövedelmekkel. 2012. január 1-jétől – az alábbi kivételekkel – az 1955-ben vagy azt követően született, szolgálati nyugdíjban részesült személynek a szolgálati nyugdíját a 2012. januári nyugdíjemelés mértékével növelte összegben 2012. január 1-jétől szolgálati járandóság elnevezéssel folyósítják tovább.

A szolgálati járandóság továbbfolyósított összegét úgy kell meghatározni, hogy a havi összeget csökkenteni kell a személyi jövedelemadó mértékével (16%).

Nyugdíjas munkavállalonak kell-e járulékokat fizetni?

A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott a járulékalapot képező jövedelme után természetbeni egészségbiztosítási járuléket (4%) és nyugdíjjárálkot (10%) fizet. Ha a nyugdíj folyósítása szünettel, a saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott pénzbeli egészségbiztosítási járuléket (3%) is köteles fizetni.

Ki minősül kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?

Az az egyéni, illetve társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az örzegyi nyugdíjban részesült személy, aki a réa irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Ki minősül saját jogú nyugdíjasnak?

Az a természetes személy, aki

- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a 14. § (3) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott saját jogú nyugellátásban, a Magyar Alkotoműveszeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjségekben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,
- a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak véghajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül.

Milyen járulékfizetési kötelezettsége van a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezettséttel, melynek havi összege 6.810,- forint (napi összege 227,- forint).

Hogyan alakul a munkaviszonyban álló korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek járulék-fizetési kötelezettsége?

A munkaviszonyban álló, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy a járulékalapot képező jövedelme után egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járuléket (8,5%), valamint nyugdíjjáruléket (10%) fizet. A korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek a nyugdíjjárulék megfizetésével további szolgálati időre szereznék jogosultságot, így az öregségi nyugdíjkorhatár elérésekkel kéthetik a szolgálati idő újból megállapítását. Amennyiben az újonnan szerzett szolgálati idő figyelembenével megállapított nyugdíj összege magasabb, mint a korhatár előtti ellátás összege, úgy a kedvezőbb összegű ellátást folyósítják.

Jogosult-e álláskeresési járadékra a korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő személy?

Igen, azonban a korhatár előtti ellátás folyósítását szüneteltetni kell azokra a hónapokra, amikor a jogosult álláskeresési járadékban részesül.

Milyen járulékfizetési kötelezettsége van a korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő egyéni, vagy társas vállalkozóknak? A korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóságban részesülő személy nem minősül kiegészítő tevékenységet végző vállalkozónak ezért meg kell fizetniük a szociális hozzájárulási adót (27%) és az egyéni járulékokat (18,5%).

IX. NEMZETKÖZI NYUGDÍJÜGYEK

1. AZ EUROPAI UNIÓS TAGSÁG ÉS A NYUGDÍJAK

Hogyan érinti a nyugdíjakat hazánk Európai Uniós tagsága?

Az Európai Unióban a nyugdíjak megállapításának és folyósításának, valamint a már megállapított nyugdíjak ellenesének szabályait minden tagország önállóan határozza meg. A nyugdíj az adott ország nyugdíjszabályaitól és természetesen teherbíró képességetől függ. Mindezekből következően a tagság annyiban érinti a nyugdíjak nagyságát, hogy az Unióban kedvezőbbek a gazdasági növekedés feltételei, gyorsabban bővíthet azok a források, amelyek nyugdíjra fordíthatók.

A különböző rendszerekben való biztosítási jogviszonyokból adódó eltérések kiküszöbölésé, illetve a megszerzett jogok védelme érdekében egy európai uniós tagállamokra vonatkozó koordinációs rendelet van hatályban, amelyről bővebb információkat ”Az Európai Unióhoz való csatlakozás és a nyugdíjak” című, ONYF kiadány tartalmaz, amely a nyugdíjbiztosítás igazgatási szerveineél megismertető.

Nyugdíj szempontjából kiket érint hazánk Európai Uniós tagsága?

Azokat, akik egymél több uniós országban dolgoztak, vagy dolgoznak. A már nyugdíjban lévők közül azokat érinti, akiknek Magyarországon vagy az Unió országában szettett szolgálati (biztosítási) idejét nem ismerték el nyugdíjának, nyugdíjainak megállapításánál. E körbe jellemzően olyanok tartoznak, akit csatlakozásunk előtt Magyarországon nem szereztek meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati időt és olyan uniós országba távoztak, amelyekkel nem volt kétoldalú szociális biztonsági egyezményünk. (A közösségi szabályok az Unió 28 tagállama mellett az EGT-államok (Ízland, Liechtenstein és Norvégia) vonatkozásában, valamint Svájc esetében is alkalmazandók.)

Az EU-esatlakozás óta kerthető a korábbi kétoldalú egyezmények alapján megállapított nyugdíjak tűrászámítása. Ha így kevesebb a megállapított nyugdíj összege, továbbra is a korábbi nyugdíjat folyósítják.

Hogyan számolják ki a nyugdíjat azoknál, aikik több országban szereztek jogosultságot?

A koordinációs rendeletek és a modern, kétoldalú szociális biztonsági egyezményes szabályaink értelmében, amennyiben egy személy több uniós tagállamban, egyezmények esetén a másik szerződő fel országában is dolgozott, dolgozik, illetve dolgozni szándékozik, a nyugdíjának összeg az arányos teherviselés elve alapján kerül kiszámításra és megállapításra.